

Rapport 2 van commissie 4 inzake het rapport van deputaten buitenlandse kerken (9.19)

1. Algemeen

- 5 In dit rapport geeft uw commissie een beoordeling van de rapportage die wij ontvingen van deputaten buitenlandse kerken (DBK). De taak van dit deputaatschap bestaat volgens bijlage 38 K.O. voornamelijk uit de volgende activiteiten:
- a. 10 onderhouden van de correspondentie met kerken in het buitenland en nagaan of bestaande relaties uitgebreid en nieuwe contacten gelegd kunnen worden;
 - b. 15 namens de kerken participeren in internationale oecumenische organen van kerken van gereformeerde belijdenis;
 - c. 20 voor zover het met hun opdracht samenhangt de kerken vertegenwoordigen, onder meer door afgevaardigden of waarnemers aan te wijzen;
 - d. 25 contact onderhouden met andere deputaatschappen over zaken die beide deputaatschappen betreffen, waarbij in het bijzonder gedacht kan worden aan de deputaten voor de buitenlandse zending en de deputaten voor de eenheid van de gereformeerde belijders in Nederland;
 - e. 30 gevraagd of ongevraagd advies uitbrengen aan kerkenraden, classes, particuliere synoden of andere deputaatschappen inzake kerkelijke en oecumenische verhoudingen waarmee zij te maken hebben.

35 Uit de rapportage van en het gesprek met deputaten heeft uw commissie met dankbaarheid geconstateerd dat er met veel inzet aan de uitvoering van deze taken is gewerkt, met uitzondering van de laatstgenoemde. Kennelijk was daar in de afgelopen periode geen reden toe c.q. vraag naar.

40 De synode van 2016 heeft aan deputaten voorts een aantal opdrachten meegegeven (zie 9.19/1 r. 22v.): het evalueren van hun werkwijze in het licht van de instructie (besluit 2) en het bezinnen op de mogelijke verbetering van de 'zichtbaarheid' van deputaten op het grondvlak van de kerken (besluit 3). Deputaten rapporteren over beide opdrachten in § 7 van hun rapport (9.19/9 r. 31v.). Meer hierover vindt u in § 6 van dit commissierapport.

45 Uw commissie heeft geconstateerd dat deputaten hun aandacht over veel verschillende deelgebieden hebben moeten verdelen, en heeft voor de wijze waarop dat gebeurd is, haar waardering uitgesproken. In de volgende paragrafen gaan we op een aantal aspecten van het rapport in, waarover met deputaten is doorgesproken.

50 Ten aanzien van de indeling van het deputatenrapport valt nog op te merken dat §7.3 en §7.4 een andere nummering moeten hebben, nl. § 7.1 en § 7.2 (zie 9.19/9 r. 32 en 9.19/10 r. 1).

2. Aanvullende rapportage

55 Deputaten zeggen in hun rapport aanvullende rapportage toe t.a.v. de bezoeken die ds. S.P. Roosendaal dit jaar bracht aan de synodes van resp. de Free Church of Scotland en de Free Church of Scotland (continuing) (zie 9.19/3 r. 37-43). Deze is inmiddels ontvangen en heeft bij uw commissie verder geen vragen opgeroepen.

3. Correspondentie met kerken in het buitenland

3.1 Europa (9.19/2 r. 39v.)

De correspondentie met kerken in ons eigen werelddeel betreft acht kerkverbanden. De synodes van twee van deze kerken (de EPCI en de RPCI) zijn in de achterliggende periode niet bezocht (zie 9.19/3 r. 35 en 9.19/3 r. 46). Dit kwam door persoonlijke omstandigheden van de deputaat die deze contacten onderhoudt. Tevens is van de RPCI al enkele malen
 5 geen uitnodiging voor het bijwonen van de synode ontvangen. Intussen is met vertegenwoordigers van beide kerken wel contact geweest op bijeenkomsten van de ICRC en de EuCRC. Ds. F.W. van der Rhee hoopt de synodes van deze kerken komend jaar te bezoeken.

10 *3.2 De relatie tot de Heritage Reformed Congregations (HRC, 9.19/5, r. 1v.)*

Deputaten geven aan dat de HRC zich weliswaar in een proces van eenwording met de FRCNA bevinden, maar dat het tijd zal kosten alvorens er met de HRC ook volledige correspondentie kan worden onderhouden. Eén van de factoren die hieraan bijdragen, ligt in het feit dat de HRC vijf niveaus hebben waarop met andere kerkverbanden relaties
 15 onderhouden worden en ons kerkverband drie. Hierover zijn gesprekken gevoerd met de HRC waarbij uitgesproken is dat men wel toewerkt naar volledige correspondentie.

3.3 De relatie tot de Orthodox Presbyterian Church (OPC, 9.19/5 r. 18v.)

Onze synode besloot in 2016 ‘het gesprek met de afgevaardigden van de Orthodox
 20 Presbyterian Church af te wachten en in 2019 een definitief besluit te nemen over het beëindigen van de beperkte correspondentie’ (zie 9.19/1 r. 26v.). Deputaten hebben dit gesprek gevoerd en stellen voor de beperkte correspondentie voort te zetten. Dit is op verzoek van de OPC zelf en heeft te maken met de wijze waarop dit kerkverband zijn kerkelijke contacten structureert. Daarin is een vorm van bilateraal contact nodig om
 25 bijvoorbeeld diaconaal of missionair gezamenlijk te kunnen optrekken. Uw commissie steunt het voorstel van deputaten (voorstel tot besluit 2).

3.4 De relatie tot de Igrejas Evangelicas Reformadas no Brasil (IERB, 9.19/5 r. 35v.)

Het deputatenrapport maakt melding van een sociaal, theologisch en ecclesiologisch
 30 complexe situatie (9.19/5 r. 36). Dit broze en kleine kerkverband heeft door de jaren heen steun gezocht bij onder meer de lutherse en de presbyteriaanse kerk, vaak via persoonlijke contacten tussen predikanten. Als gevolg daarvan wordt het kerkverband momenteel in meerderheid gediend door lutherse of presbyteriaanse predikanten. Dit werkt door in de prediking, bijvoorbeeld als het gaat om de vraag of daarin de Heidelbergse Catechismus
 35 een plaats moet hebben. Ook is er discussie over de vraag op grond waarvan mensen als lid van een missiepost toegelaten mogen worden en wanneer zij gedoopt kunnen worden. De complexe situatie in de IERB zet de onderlinge herkenning wel eens onder druk. Met het deel dat recht wil doen aan het gereformeerde karakter van het kerkverband wordt juist veel herkenning ervaren. Om de IERB op dit punt te ondersteunen zijn deputaten
 40 behulpzaam in het ter beschikking stellen van de nodige lectuur. Ook pogen deputaten het contact te intensiveren. Uw commissie ondersteunt de gedachte van deputaten om daartoe het bezoeken van de IERB op te voeren naar één keer per synodeperiode (voorstel tot besluit 3).

45 *3.5 Het bezoek aan de synode van de Gereja Toraja Mamasa (GTM, 9.19/7 r. 19v.)*

Hoewel het bezoek dat ds. J.W. Wüllschleger aan de grote synode van de GTM bracht een geweldige ervaring was, was er nauwelijks gelegenheid om inhoudelijk contact te hebben met het synodebestuur (zie 9.19/7 r. 27v.). Uw commissie is hierover met deputaten in
 50 gesprek gegaan om te na gaan of dit in de toekomst beter geregeld kan worden. Het betrof hier een eerste kennismaking van DBK met de GTM, waarbij ds. Wüllschleger

geïntroduceerd werd door deputaten buitenlandse zending. Omdat bij een volgend bezoek aan de grote synode dezelfde beletselen qua tijd, logistiek en vertaling te verwachten zijn, hebben deputaten het plan opgevat om de GTM niet tijdens zo'n synode te bezoeken, maar een jaar later, als men op een beperkter (en dus overzichtelijker) schaal bijeenkomt. Uw commissie ondersteunt deze gedachte.

3.6 De relatie tot de Independent Reformed Church of Korea (IRCK)

Deputaten maken melding van de afscheiding van de gemeente van ds. Lee. Desgevraagd bleek dat de bezwaren van ds. Lee tegen contacten met het Westen onder meer te maken hebben met het koloniale verleden.

3.7 De relatie tot de Reformed Church in Japan (RCJ, 9.19/8 r. 8v.)

Met de RCJ, die eens in de zes jaar bezocht worden, is in feite minimaal contact. Het betreft een klein kerkverband met kwetsbare gemeenten in een cultuur waarop het shintoïsme zijn stempel drukt en waar de overheid dat ook krachtig probeert te stimuleren. Desgevraagd geven deputaten daarom aan niet de vrijmoedigheid te hebben om de contacten met dit kerkverband te verbreken. De RCJ zijn geen lid van de ICRC en kunnen dat ook niet worden omdat zij vrouwelijke ambtsdragers kennen. Daarom vormen de zesjaarlijkse bezoeken – afgezien van enkele contacten via de TUA – het enige contact dat onze kerken met hen hebben.

4. Participatie in internationale oecumenische organen (ICRC en EuCRC)

Op de ICRC-conferentie in 2017 viel het pijnlijke besluit om het lidmaatschap van de GKv op te schorten, waarbij onze deputaten gepleit hebben om hierin terughoudend te zijn en de kerkelijke weg binnen de GKv af te wachten. Deputaten motiveren hun advies met verwijzing naar de oorsprong van de ICRC (die indertijd onder andere door de GKv is opgericht). Ook wilde men een bescheiden standpunt innemen omdat ons eigen kerkverband met dezelfde zaken worstelt. Tegelijk tonen deputaten begrip voor de opstelling van andere ICRC-leden, omdat vier jaar geleden de GKv de statuten van de ICRC nog geaccordeerd heeft, waarin staat dat vrouw en ambt onverenigbaar zijn. Uw commissie heeft begrip voor de redenen die deputaten aandragen voor het advies dat zij aan de ICRC hebben uitgebracht.

Uw commissie heeft deputaten gevraagd of er niet meer te rapporteren was over de ICRC-conferentie dan het genoemde besluit ten aanzien van de GKv. Omdat dit besluit 'als een wolk' over deze bijeenkomst 'hing', concentreerde de verslaglegging zich op dat ene punt, maar overigens waarderen deputaten de ICRC-conferenties als positief en vruchtbaar. Dit geldt ook voor de bijeenkomsten van de EuCRC. Deze worden bij voorkeur door een zo groot mogelijke afvaardiging van deputaten bezocht. Dit betrof in 2018 de di. L.A. den Butter, F.W. van der Rhee, P.W.J. van der Toorn, W.N. Middelkoop en J.W. Wüllschleger. Deputaten vragen in hun rapport – met terugwerkende kracht – toestemming om de 'technische' organisatie van de EuCRC-conferenties vanaf 2020 voor hun rekening te mogen nemen (9.19/9 r. 8v.). Uw commissie ondersteunt dit verzoek (voorstel tot besluit 4).

5. Contact met andere deputaatschappen

In de instructie van deputaten is ook sprake van het onderhouden van contacten met andere deputaatschappen. In het kader van deze opdracht hebben deputaten contact gehad met de gereformeerd-vrijgemaakte deputaten betrekkingen buitenlandse kerken (BBK, 9.19/2 r. 1v.). Het is sinds jaar en dag gebruikelijk om een afvaardiging te sturen naar de dagen

waarop de synodes zich buigen over de correspondentie met buitenlandse kerken. Dit is één van de contactmomenten met BBK, waarbij er tevens gelegenheid is een aantal gemeenschappelijke buitenlandse contacten te ontmoeten.

5 Tijdens het contact met BBK hebben de gereformeerd-vrijgemaakte deputaten hun waardering uitgesproken voor ons standpunt op de ICRC-conferentie van 2017. Tevens hebben zij hun teleurstelling geuit over het feit dat het GTU-project niet is doorgegaan. De reden dat dit met deputaten BBK is besproken, is dat men hierover door buitenlandse contacten bevraagd wordt en het daarom verstandig is om ruggenspraak te houden.

10 **6. Opdrachten**

6.1 *Werkwijze*

Deputaten hebben zich in opdracht van de synode van 2016 gebogen over hun werkwijze. Afgesproken is dat contacten met een bepaald kerkverband niet slechts via één deputaat onderhouden worden, al kan het wel nuttig zijn om (bijvoorbeeld in de complexe situatie in 15 de GKSA) wel continuïteit in de contacten aan te brengen. In het algemeen wil men meer insteken op het met meerdere personen deelnemen aan grotere conferenties.

6.2 *Zichtbaarheid*

Deputaten is ook opgedragen zich in het licht van hun instructie te bezinnen op de vraag 20 hoe hun werk meer zichtbaar kan worden op het grondvlak van de kerken. Deputaten rapporteren hierover in § 7.4 (9.19/10 r. 1v., vgl. §5, 9.19/9 r. 14v.). Uw commissie heeft deputaten ter overweging gegeven om aan de genoemde kanalen ook een periodieke mailing aan de kerkleden toe te voegen, eventueel gecombineerd met andere kleine 25 deputaatschappen. Vooralsnog stuit dit bij deputaten op verschillende praktische bezwaren.

7. *Herbenoeming van ds. L.A. den Butter*

Deputaten stellen voor ds. L.A. den Butter voor nog één (vijfde) termijn te herbenoemen. Dit hangt enerzijds samen met het feit dat drie deputaten nog slechts één termijn gediend hebben, terwijl anderzijds de schorsing van de GKv als lid van de ICRC ook gevolgen 30 heeft opgeleverd voor de positie van dat kerkverband binnen de EuCRC, en dientengevolge voor de organisatie van conferenties van die organisatie waarbij ds. Den Butter betrokken is. Uw commissie heeft begrip voor de genoemde motieven en steunt derhalve het verzoek van deputaten om de eenmalige verlenging van de zittingsduur van ds. Den Butter (voorstel tot besluit 6).

35

8. *Voorstellen tot besluit*

Uw commissie stelt de generale synode voor te besluiten:

1. de werkzaamheden van deputaten goed te keuren en deputaten te danken voor de wijze waarop zij aan hun opdracht uitvoering hebben gegeven;
- 40 2. de beperkte correspondentie met de OPC voort te zetten;
3. de IERB voortaan iedere synodeperiode te bezoeken;
4. aan deputaten toestemming te geven om de technische organisatie van de EuCRC voor hun rekening te nemen;
5. opnieuw deputaten te benoemen;
- 45 6. de benoeming van ds. L.A. den Butter als lid van het deputaatschap met één termijn te verlengen.

A. van der Zwan, rapporteur